

สำนักงาน ป.ป.ช.

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่

5

4

พลเมืองกับ

ความรับผิดชอบต่อสังคม

ชุดหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti - Corruption Education)

หน่วยที่ ๔

พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่ ๔ ชื่อหน่วย พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบท
ต่างประเทศ (ประเทศญี่ปุ่น)

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

๑. ผลการเรียนรู้

- ๑.๑ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- ๑.๒ ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- ๑.๓ ตระหนักและเห็นคุณค่าความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๒.๑ นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศได้
- ๒.๒ นักเรียนสามารถนำข้อคิดจากการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ (ประเทศญี่ปุ่น) มาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

- ๑) การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ (ประเทศญี่ปุ่น)
- ๒) การนำข้อคิดจากการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ (ประเทศญี่ปุ่น) มาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

- ๑) ความสามารถในการสื่อสาร
ฟัง พูด อ่าน เขียน
- ๒) ความสามารถในการคิด
คิดวิเคราะห์

๓.๓ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

๔. กิจกรรมการเรียนรู้

๔.๑ ขั้นตอนการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑-๒

- ๑) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ตามความสมัครใจโดยให้นักเรียนแบ่งบทบาทหน้าที่
ความรับผิดชอบต่อภายในกลุ่มของตนเอง

๒) ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนและสรุปการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- ความหมายของพลเมือง
- ความหมายของการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง
- แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง
- องค์ประกอบของการศึกษาความเป็นพลเมือง

๓) นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในประเด็นต่าง ๆ ในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind mapping) ลงในกระดาษชาร์ต

๔) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานติดหน้าชั้นเรียน จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนนำกระดาษโน้ต ชนิดมีกาวในตัว (Post it) โดยเขียนแสดงความคิดเห็นและชื่นชมผลงานแล้วนำไปติดให้กับผลงานที่นักเรียนชื่นชมและประทับใจ

๕) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการปฏิบัติงานของกลุ่มต่าง ๆ และสรุปการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในประเด็นต่าง ๆ

ชั่วโมงที่ ๓-๔

๑) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ตามความสมัครใจโดยให้นักเรียนแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบภายในกลุ่มของตนเอง

๒) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาบทความของเลิศพงษ์ อุดมพงศ์ เรื่องการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองในการส่งเสริมบทบาทของภาคพลเมืองในการเมืองระบบตัวแทน : แนวทางที่ยั่งยืนผ่านประสบการณ์จากต่างประเทศ (ประเทศญี่ปุ่น)

๓) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษารณีย์ที่ ๑ ที่สวนสนุกแห่งหนึ่ง เกิดเหตุการณ์ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่สามารถออกไปข้างนอกได้ และทางร้านขายของก็ได้เอาขนมมาแจกนักท่องเที่ยว มีนักเรียนชั้นมัธยมปลายหญิงกลุ่มหนึ่งไปเอามาเป็นจำนวนมาก ซึ่งมากเกินกว่าที่จะบริโภคหมด ข้าพเจ้ารู้สึกพันทิวว่า “ทำไมเอาไปเยอะ” แต่วินาทีต่อมากลายเป็นความรู้สึกตื่นตันใจเพราะ “เด็กกลุ่มนั้นเอาขนมไปให้เด็ก ๆ ซึ่งพ่อแม่ไม่สามารถไปเอาเองได้เนื่องจากต้องอยู่ดูแลลูก จากบทความเรื่อง “เรื่องราวดี ๆ ของคนญี่ปุ่น ยามภาวะฉุกเฉิน” (“เรื่องราวดี ๆ”, ๒๕๕๔)

๔) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่น ข้อคิดจากการศึกษารณีย์ที่ ๑ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind mapping) ลงในกระดาษชาร์ต

๕) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่นและสรุปข้อคิดจากการศึกษารณีย์ที่ ๑ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๖) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่น ข้อคิดจากการศึกษารณีย์ที่ ๑ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

ชั่วโมงที่ ๕-๖

๑) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ตามความสมัครใจโดยให้นักเรียนแบ่งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบภายในกลุ่มของตนเอง

๒) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษารณีที่ ๒ ในซูเปอร์มาร์เก็ตแห่งหนึ่ง มีของตระกะระกะเต็มพื้นเพราะแรงแผ่นดินไหว แต่คนที่เข้าไปซื้อของได้ช่วยกันเก็บของขึ้นไว้บนชั้น แล้วก็หยิบส่วนที่ตนอยากซื้อไปต่อคิวจ่ายเงิน จากบทความเรื่อง “เรื่องราวดี ๆ ของคนญี่ปุ่นยามภาวะฉุกเฉิน” (“เรื่องราวดี ๆ =”, ๒๕๕๔)

๓) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่น ข้อคิดจากการศึกษารณีที่ ๒ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind mapping) ลงในกระดาษชาร์ต

๔) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่นและสรุปข้อคิดจากการศึกษารณีที่ ๒ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๕) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่น ข้อคิดจากการศึกษารณีที่ ๒ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

ชั่วโมงที่ ๗-๘

๑) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ตามความสมัครใจโดยให้นักเรียนแบ่งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบภายในกลุ่มของตนเอง

๒) นักเรียนศึกษารณีที่ ๓ ในจังหวัดจิบะเกิดแผ่นดินไหวบ้านเรือนพังเสียหาย คุณลุงคนหนึ่งที่หลบภัยอยู่ก็ได้เปรยออกมาว่า ต่อจากนี้ไปจะเป็นอย่างไร เด็กหนุ่ม ม.ปลาย ก็ตอบกลับไปว่า “ไม่เป็นไรครับ ไม่ต้องห่วง ต่อจากนี้ไปเมื่อเป็นผู้ใหญ่ พวกผมจะทำให้มันกลับมาเหมือนเดิมแน่นอน จากบทความเรื่อง “เรื่องราวดี ๆ ของคนญี่ปุ่นยามภาวะฉุกเฉิน” (“เรื่องราวดี ๆ”, ๒๕๕๔)

๓) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่น ข้อคิดจากการศึกษารณีที่ ๓ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind mapping) ลงในกระดาษชาร์ต

๔) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่นและสรุปข้อคิดจากการศึกษารณีที่ ๓ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๕) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่น ข้อคิดจากการศึกษารณีที่ ๓ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

ชั่วโมงที่ ๘-๑๐

๑) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ตามความสมัครใจโดยให้นักเรียนแบ่งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบภายในกลุ่มของตนเอง

๒) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษากรณีศึกษาที่ ๔ หลังจากเกิดเหตุการณ์สึนามิครั้งใหญ่ อาคารบ้านเรือนพังเสียหาย ประชาชนไม่มีที่อยู่อาศัยและอาหารไม่เพียงพอต่อการบริโภค มีการแจกจ่ายอาหาร ประชาชนไม่มีการแย่งอาหารกัน ประชาชนต่อแถวเพื่อรับอาหารอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย จากบทความเรื่อง “เรื่องราวดี ๆ ของคนญี่ปุ่นยามภาวะฉุกเฉิน”(“เรื่องราวดี ๆ ”, ๒๕๕๔)

๓) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่น ข้อคิดจากการศึกษากรณีศึกษาที่ ๔ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind mapping) ลงในกระดาษชาร์ต

๔) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่นและสรุปข้อคิดจากการศึกษากรณีศึกษาที่ ๔ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๕) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศญี่ปุ่น ข้อคิดจากการศึกษากรณีศึกษาที่ ๔ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๔.๒ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) บทความของเลิศพงษ์ อุดมพงศ์ เรื่องการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองในการส่งเสริมบทบาทของภาคพลเมืองในการเมืองระบบตัวแทน : แนวทางที่ยั่งยืนผ่านประสบการณ์จากต่างประเทศ

๒) บทความเรื่อง “เรื่องราวดี ๆ ของคนญี่ปุ่นยามภาวะฉุกเฉิน”

๓) ห้องสมุด

๔) อินเทอร์เน็ต

๕. การประเมินผลการเรียนรู้

๕.๑ วิธีการประเมิน

๑) สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

๒) ตรวจการนำเสนอผลงาน

๕.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๑) แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

๒) แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

๕.๓ เกณฑ์การตัดสิน

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับดี ขึ้นไป

๖. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)

การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ

ในหลายประเทศมีการส่งเสริมเรื่องการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมือง ซึ่งแต่ละประเทศมีแนวคิดและประเด็นในการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยเอกสารนี้จะนำเสนอแนวคิด พร้อมทั้งประเด็นการปฏิบัติที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมด้านความเป็นพลเมือง โดยเนื้อหาหลักนำมาจากบทความของเสิศพงษ์ อุดมพงศ์ เรื่อง การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship Education) ในการส่งเสริมบทบาทของภาคพลเมืองในการเมืองระบบตัวแทน : แนวทางที่ยั่งยืนผ่านประสบการณ์จากต่างประเทศ (๒๕๕๘) ซึ่งมีประเทศที่น่าสนใจดังนี้

ประเทศญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่อยู่ในทวีปเอเชียมีรูปแบบของรัฐเป็นรัฐเดี่ยวและปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาเมืองค้พระจักรพรรดิหรือกษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำในการบริหารประเทศเช่นเดียวกับประเทศไทย (ชานาญ จันทรเรือง, ๒๕๕๔) ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ได้รับการจัดอันดับ ด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democracy Ranking) เป็นอันดับ ๒๐ ของโลก (แคมป์เบลล์ และคณะ Campbell et.al., ๒๐๑๓) นับเป็นประเทศประชาธิปไตยในฝั่งเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้รับการประเมินอยู่ในอันดับต้น ๆ ของโลก

การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองในประเทศญี่ปุ่น คือ การพัฒนาพลเมืองผู้ซึ่งจะสร้างสังคมประชาธิปไตยในอนาคต ซึ่งประชาธิปไตยมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ความเป็นพลเมืองมีทั้งรูปแบบเสรีนิยมและรัฐนิยม จึงมีความหลากหลายและความยากที่จะนิยามคำนี้ให้มีความหมายที่ครอบคลุมได้ในระดับนโยบายเรื่องการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองนั้นอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงหลัก ๖ กระทรวง คือ กระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการ และกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ กีฬาและเทคโนโลยี

โดยที่รัฐบาลมีการกำหนดแผนนโยบายการพัฒนาเด็กและเยาวชนขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ โดยได้กล่าวถึงหลักการสำคัญ ๔ ข้อ สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองของญี่ปุ่น ประกอบด้วย

- ๑) สนับสนุนความเป็นอิสระทางสังคม
- ๒) สนับสนุนให้ได้รับประสบการณ์ตามความต้องการของแต่ละบุคคล
- ๓) ปรับเปลี่ยนมุมมองของเยาวชนในฐานะสมาชิกที่กระตือรือร้นของสังคม
- ๔) กระตุ้นให้เกิดบรรยากาศที่เป็นอิสระและมีการอภิปรายได้อย่างเปิดกว้างในสังคม

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ มีการปฏิรูปพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐานของญี่ปุ่น ซึ่งนับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ที่ยังไม่เคยมีการปฏิรูป แต่หลักการที่สำคัญประการหนึ่งที่ยังคงไว้อยู่ในพระราชบัญญัติโดยที่มิได้มีการเปลี่ยนแปลง มีใจความสำคัญในวรรคแรกว่า เป้าหมายของการศึกษาที่สำคัญ คือ การศึกษาจะก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพโดยสมบูรณ์ พยายามอย่างหนักในการสั่งสอนขัดเกลาบุคคล มีจิตใจที่สดใสร่างกายที่สมบูรณ์เป็นผู้ซึ่งรักในความถูกต้องและความยุติธรรม เคารพในคุณค่าของตนเอง เคารพผู้ให้แรงงาน มีความตระหนักต่อความสำนักรับผิดชอบอย่างลึกซึ้ง ซึมซับจิตวิญญาณที่เป็นอิสระในฐานะ

เป็นผู้สร้างสันติภาพแห่งรัฐและสังคม ซึ่งเป้าหมายที่กำหนดขึ้นนั้น เป็นประเด็นสำคัญที่จะสนับสนุนให้ประชาชนเป็นพลเมืองอย่างแท้จริง

มีการส่งเสริมเรื่องจิตสาธารณะ ซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมอย่างอิสระในการสร้างสังคมพร้อมทั้งการพัฒนาทัศนคติที่มีต่อความต้องการรับผิดชอบต่อการเติบโตของสังคม ซึ่งปัจจุบันทำให้ประชาชนในประเทศมีจิตสาธารณะ สามารถเห็นได้ในหลาย ๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น

การศึกษาความเป็นพลเมืองถูกบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา เนื้อหาวิชาพลเมืองเป็นศูนย์กลางของการสร้างความเป็นพลเมือง โดยอาศัยฐานของการตระหนักในประชาธิปไตยและความรู้ความเข้าใจในสิทธิมนุษยชน และความหมายและแนวคิดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ “สร้างความเชื่อมโยงกับครอบครัวและชุมชน สร้างให้นักเรียนมีความตระหนักว่ามนุษย์เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของสังคม สร้างให้นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องส่วนตัวและสังคมความมีศักดิ์ศรีของตนเองในระบบครอบครัวแบบร่วมสมัย ความเท่าเทียมทางเพศ และสร้างให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของแบบแผนประเพณีของชีวิตในสังคม การรักษาขนบธรรมเนียมและความสำนึกรับผิดชอบของแต่ละบุคคล”

ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองในประเทศญี่ปุ่น

สำหรับประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้ง แต่ครั้งมีความรุนแรงและสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก แต่จากความยากลำบากจากสิ่งที่เกิดขึ้นก็ได้เกิดสิ่งที่น่าสนใจจากพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นพลเมือง ทั้งในส่วนของความรับผิดชอบต่อสังคม จิตสาธารณะ ความมีวินัย และอื่น ๆ โดยจะนำเสนอเป็นเรื่องราวสั้น ๆ เพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้ โดยเนื้อหานำมาจากบทความเรื่อง “เรื่องราวดี ๆ ของคนญี่ปุ่นยามภาวะฉุกเฉิน” (“เรื่องราวดี ๆ”, ๒๕๕๔)

กรณีที่ ๑ ที่สวนสนุกแห่งหนึ่ง เกิดเหตุการณ์ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่สามารถออกไปข้างนอกได้ และทางร้านขายของก็ได้เอาขนมมาแจกนักท่องเที่ยว มีนักเรียนชั้นมัธยมปลายหญิงกลุ่มหนึ่งไปเอามาเป็นจำนวนมาก ซึ่งมากเกินไปที่จะบริโภคหมด ข้าพเจ้ารู้สึกทันทีว่า “ทำไมเอาไปเยอะ” แต่วินาทีต่อมากลายเป็นความรู้สึกตื่นตันใจ เพราะ “เด็กกลุ่มนั้นเอาขนมไปให้เด็ก ๆ ซึ่งพ่อแม่ไม่สามารถไปเอาเองได้ เนื่องจากต้องอยู่ดูแลลูก

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความเอื้อเฟื้อ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

กรณีที่ ๒ ในซูเปอร์มาร์เก็ตแห่งหนึ่ง มีของตกระเกะระกะเต็มพื้นเพราะแรงแผ่นดินไหว แต่คนที่เข้าไปซื้อของได้ช่วยกันเก็บของขึ้นไว้บนชั้น แล้วก็หยิบส่วนที่ตนอยากซื้อไปต่อคิวจ่ายเงิน

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย การช่วยเหลือซึ่งกันและกันและมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

กรณีที่ ๓ ในจังหวัดจิบะเกิดแผ่นดินไหวบ้านเรือนพังเสียหาย คุณลุงคนหนึ่งที่หลบภัยอยู่ก็ได้เปรยออกมาว่า ต่อจากนี้ไปจะเป็นอย่างไร เด็กหนุ่ม ม.ปลาย ก็ตอบกลับไปว่า “ไม่เป็นไรครับ ไม่ต้องห่วง ต่อจากนี้ไปเมื่อเป็นผู้ใหญ่ พวกผมจะทำให้มันกลับมาเหมือนเดิมแน่นอน

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนบ้านเกิด มีความคิดที่จะสร้างชุมชนบ้านเกิดกลับมาให้เหมือนเดิม ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

กรณีที่ ๔ หลังจากเกิดเหตุการณ์สึนามิครั้งใหญ่ อาคารบ้านเรือนพังเสียหาย ประชาชนไม่มีที่อยู่อาศัย และอาหารไม่เพียงพอต่อการบริโภค มีการแจกจ่ายอาหาร ประชาชนไม่มีการแย่งอาหารกัน ประชาชนต่อแถวเพื่อรับอาหารอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ตั้งอยู่ทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลี มีระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีประมุขของประเทศ คือ ประธานาธิบดี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ให้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และมีนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา(กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๖) เกาหลีใต้เป็นประเทศในเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democracy Ranking) ติด ๑ ใน ๓๐ ของโลก โดยได้เป็นอันดับ ๒๖ จากการประเมินปี ค.ศ. ๒๐๑๓ (แคมป์เบลล์และคณะ Campbell et.al., ๒๐๑๓) อาจกล่าวได้ว่า ประเทศเกาหลีใต้มีพัฒนาการของความเป็นประชาธิปไตยดีขึ้นมาเป็นลำดับ ทั้งความก้าวหน้าในด้านระบบการเลือกตั้งและความเจริญทางวัฒนธรรม ดัชนีความเป็นประชาธิปไตยขยับเพิ่มขึ้นทุกปี มีคะแนนสูงในทุกด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสิทธิทางการเมืองและด้านเสรีภาพของพลเมือง จนได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์เต็มใบ ในด้านการพัฒนาเยาวชนด้านการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองนั้นมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดค่านิยม/สิ่งที่ดีงามพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบของทักษะชีวิต ๔ ด้าน ด้านละ ๕ ลักษณะย่อย ได้แก่

๑) การใช้ชีวิตส่วนตัว : การเคารพตนเอง ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความเป็นอิสระ และการยับยั้งชั่งใจ

๒) การใช้ชีวิตร่วมกันในครอบครัว เพื่อนบ้าน และโรงเรียน : การปฏิบัติตามศาสนากฎปฏิบัติหน้าที่ของลูกต่อพ่อแม่ จรรยาบรรณการอยู่ร่วมกัน และความรักต่อโรงเรียนและบ้านเกิด

๓) การใช้ชีวิตในสังคม : การปฏิบัติตามกฎหมายการสนใจต่อผู้อื่นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมความยุติธรรม และการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ

๔) การใช้ชีวิตในระดับชาติและชาติพันธุ์ : ความรักในรัฐความรักในชาติ การมีจิตใจที่มั่นคง มีสติสัมปชัญญะ การสร้างความสันติภายหลัง การแบ่งแยกและความรักในมนุษยชาติ

ลักษณะสำคัญ ๔ ประการนี้ ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ในระดับชั้นประถมศึกษา และยังส่งเสริมการปลูกฝัง ทักษะการคิดและการตัดสินใจเชิงจริยธรรม (moral thinking and judgment) หรือทักษะที่จำเป็นต่อการแก้ไขเชิงจริยธรรมในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องและมีเหตุผล

โดยสรุป แนวคิดสำหรับการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของเกาหลีใต้ หมายถึง การฝึกฝนความสามารถในการคิดตัดสินใจในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเมืองระดับชาติและท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นพลเมืองผู้ถืออำนาจอธิปไตย (sovereign citizen) และสำหรับการให้การศึกษาแก่เยาวชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จะให้ความสำคัญกับการฝึกฝนทักษะและสอนให้รู้บทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่มีความสำนึกรับผิดชอบ (responsible citizen)

วัฒนธรรมของคนเกาหลีได้สอนให้คนมีระเบียบวินัย หากได้เคยสัมผัสหรือสังเกตคนเกาหลีได้จะรับรู้ได้ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านการศึกษา กีฬา หรือการใช้ชีวิต และหากดูวิวัฒนาการของคนเกาหลีได้นั้นประสบความสำเร็จในหลากหลายด้านในเวลาอันรวดเร็ว เพราะเกาหลีได้สอนให้มีการตื่นตัวกับสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ มีการปลูกฝังความรักชาติ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน

ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

กรณีที่ ๑ กรณีการอัปปางของเรือเฟอร์รี่ของเกาหลีใต้ที่ชื่อเซวอลซึ่งจมลงระหว่างการเดินทางจากกรุงโซลไปยังเกาะเซจูทั้งสาเหตุของการล่มของเรือความรับผิดชอบของกัปตันเรือนายลีจุนเซ็ย (Lee Joon-seok) และผู้ช่วยกัปตันเรือการปฏิบัติการและการกระจายคำสั่งของลูกเรือหลังเกิดอุบัติเหตุรวมทั้งการกู้ภัยที่ยังคงดำเนินอยู่ซึ่งพบศพผู้โดยสาร ๕๔ คน สูญหาย ๒๔๘ คน รอดชีวิต ๑๗๔ คน จากจำนวนผู้โดยสารและลูกเรือทั้งหมด ๔๗๖ คน ผู้เสียชีวิตและสูญหายส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมัธยมจากโรงเรียน Danwon High School ในเมืองอันซัน ชานกรุงโซลที่ไปทัศนศึกษาถึง ๓๕๐ คน

ร้อยเอกนายแพทย์ยงยูท มัยลาภ ได้เขียนเรื่องที่น่าสนใจประเด็นหนึ่งไว้ คือ การปฏิบัติของนักเรียนที่อยู่บนเรือ หลังจากมีคำสั่งจากลูกเรือไปยังผู้โดยสารเมื่อเกิดเหตุแล้วก็คือ “ให้นั่งอยู่กับที่ห้ามเคลื่อนไหวไปไหน ขณะที่เจ้าหน้าที่กำลังดำเนินการแก้ไขปัญหากันอยู่ซึ่งผู้โดยสารจำนวนมากก็ปฏิบัติตามคำสั่งนี้” จนกระทั่งเรือเอียงและจมลงแม้ว่าจะมีเวลาถึง ๒ ชั่วโมงกว่าก่อนที่เรือจะจมซึ่งผู้โดยสารน่าจะมีความเพียงพอที่จะสามารถช่วยเหลือตัวเองออกมาจากเรือได้ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวินัยของเด็ก ๆ นักเรียนที่ฟังคำสั่งของ “ผู้ใหญ่” และสะท้อนถึงความมีระเบียบวินัยของคนเกาหลีที่เชื่อฟังคำสั่งแม้ตนทราบดีว่าอันตรายใกล้ตัวเข้ามามากแล้ว แต่ครั้งนี้ “ผู้ใหญ่” คงประเมินสถานการณ์ผิดพลาดอย่างร้ายแรง มีรายงานว่าลูกเรือได้พยายามกระจายคำสั่งสละเรือในช่วงครึ่งชั่วโมงต่อมาหลังจากเกิดอุบัติเหตุแต่เข้าใจว่าคำสั่งนี้กระจายไปไม่ทั่วถึง และเชื่อว่าผู้โดยสารจำนวนมากโดยเฉพาะเด็ก ๆ ก็ยังคงนั่งอยู่กับที่ (ยงยูท มัยลาภ, ม.ป.ป.)

กรณีที่ ๒ ประเด็นเรื่องของความรับผิดชอบ เห็นได้จากการลาออกและฆ่าตัวตายของข้าราชการนักการเมืองในประเทศหลายคนทั้ง ๆ ที่อาจจะไม่เกี่ยวกับความผิดที่เกิดขึ้นโดยตรง แต่อยู่ในภาระหน้าที่ที่ดูแล เช่น การลาออกของนายกรัฐมนตรี ของ ฮง วอน เพื่อรับผิดชอบต่อการล่มของเรือเซวอลและไม่สามารถช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่นายกรัฐมนตรีไม่ใช่คนขับเรือและไม่ใช่นักที่เข้าไปช่วยเหลือ

เดือนธันวาคม ๒๕๔๘ นายซูห์ จุนยง ผู้บัญชาการตำรวจเกาหลีใต้ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งเพื่อรับผิดชอบกรณีที่ตำรวจปราบปรามกลุ่มผู้ประท้วงจนถึงแก่ความตายกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจทุบตีกลุ่มเกษตรกรที่มารวมตัวประท้วงเรื่องการเปิดเสรีข้าวในกรุงโซล จนเป็นเหตุให้มีชาวเกาหลีใต้ ๒ คนพร้อมกับขอโทษต่อกรณีดังกล่าว (เมธา มาสขาว, ๒๕๕๗)

เดือนมีนาคม ๒๕๔๙ นายกรัฐมนตรี ลี เฮฮอน แห่งเกาหลีใต้ ประกาศลาออกจากตำแหน่งภายหลังจากที่เขาแอบไปร่วมตีกอล์ฟกับกลุ่มนักธุรกิจ ที่เมืองปูซานเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ แม้จะเป็นวันหยุดของเกาหลีใต้ แต่ก็ฟังไม่ขึ้น ในขณะที่ทั้งประเทศกำลังประสบปัญหาเนื่องจากการประท้วงของพนักงานรถไฟ (เมธา มาสขาว, ๒๕๕๗)

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

กลุ่ม.....ชั้น.....

ที่	ชื่อ-สกุล สมาชิกกลุ่ม	พฤติกรรม																รวม
		ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การมีส่วนร่วม ในการอภิปราย				
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	
๑																		
๒																		
๓																		
๔																		
๕																		
๖																		
๗																		
๘																		
๙																		
๑๐																		

เกณฑ์การให้คะแนน

- ดีมาก = ๔ ประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ ๙๐-๑๐๐% หรือปฏิบัติบ่อยครั้ง
 - ดี = ๓ ประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ ๗๐-๘๙% หรือปฏิบัติบางครั้ง
 - ปานกลาง = ๒ ประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ ๕๐-๖๙% หรือปฏิบัติครั้งเดียว
 - ปรับปรุง = ๑ ประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ ๕๐% หรือไม่ปฏิบัติเลย
- นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ในระดับดี ประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ ดี ๗๐-๘๙%

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
(.....)
...../...../.....

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

เรื่อง.....

สมาชิกกลุ่ม.....ชั้น.....

๑. ๒.

๓. ๔.

๕.

ที่	รายการประเมิน	ผู้ประเมิน			รวม	เกณฑ์การประเมิน
		ตนเอง	เพื่อน	ครู		
๑	เนื้อหา (๔ คะแนน)					คะแนน ๔ : มีครบทุกข้อ คะแนน ๓ : มี ๓ ข้อ ขาด ๑ ข้อ คะแนน ๒ : มี ๒ ข้อ ขาด ๒ ข้อ คะแนน ๑ : มี ๑ ข้อ ขาด ๓ ข้อ
	๑. เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์					
	๒. เนื้อหาถูกต้อง					
	๓. เนื้อหาต่อเนื่อง					
	๔. มีการค้นคว้าเพิ่มเติม					
๒	กระบวนการทำงาน (๒ คะแนน)					คะแนน ๒ : มีครบทุกข้อ คะแนน ๑ : มี ไม่ครบ ๔ ข้อ คะแนน ๐ : ไม่ปรากฏกระบวนการทำงานที่ชัดเจน
	๑. มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ					
	๒. การปฏิบัติตามแผน					
	๓. ติดตามประเมินผล					
	๔. การปรับปรุงพัฒนางาน					
๓	การนำเสนอ (๒ คะแนน)					คะแนน ๒ : มีครบทุกข้อ คะแนน ๑.๕ : มี ๓ ข้อ ขาด ๑ ข้อ คะแนน ๑ : มี ๒ ข้อ ขาด ๒ ข้อ คะแนน ๐.๕ : มี ๑ ข้อขาด ๓ ข้อ
	๑. การใช้สำนวนภาษาดีถูกต้อง					
	๒. การสะกดคำและไวยากรณ์ถูกต้อง					
	๓. รูปแบบน่าสนใจ					
	๔. ความสวยงาม					
๔	คุณธรรม (๒ คะแนน)					คะแนน ๒ : มีครบทุกข้อ คะแนน ๑.๕ : มี ๓ ข้อ ขาด ๑ ข้อ คะแนน ๑ : มี ๒ ข้อ ขาด ๒ ข้อ คะแนน ๐.๕ : มี ๑ ข้อ ขาด ๓ ข้อ
	๑. ตรงต่อเวลา					
	๒. ซื่อสัตย์					
	๓. ความกระตือรือร้น					
	๔. ความมีน้ำใจ					
รวม						คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน
เฉลี่ย						

เกณฑ์การประเมิน

๘-๑๐	๖-๗	๔-๕	๒-๓	๐-๑
ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ต้องปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม ใฝ่เรียนรู้

ที่	ชื่อ-สกุล	แสวงหาข้อมูล จากแหล่ง การเรียนรู้ต่างๆ			มีการจดบันทึก ความรู้ อย่างเป็นระบบ			สรุปความรู้ ได้อย่างมีเหตุผล			รวม คะแนน	สรุป	
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑		๙	ผ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนน ๗-๙ คะแนน
ดี	ได้คะแนน ๕-๖ คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนน ๓-๔ คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนน ๑-๒ คะแนน

หมายเหตุ นักเรียนผ่านระดับ ดี ขึ้นไปถือว่าผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่ ๔ ชื่อหน่วย พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมือง

เวลา ๕ ชั่วโมง

ในบริบทต่างประเทศ (ประเทศเกาหลีใต้)

๑. ผลการเรียนรู้

- ๑.๑ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- ๑.๒ ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- ๑.๓ ตระหนักและเห็นคุณค่าความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๒.๑ นักเรียนสามารถอภิปรายความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศได้
- ๒.๒ นักเรียนสามารถนำข้อคิดจากการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ (ประเทศเกาหลีใต้) มาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

- ๑) การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ (ประเทศเกาหลีใต้)
- ๒) การนำข้อคิดจากการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ (ประเทศเกาหลีใต้) มาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ

- ๑) ความสามารถในการสื่อสาร
ฟัง พูด อ่าน เขียน
- ๒) ความสามารถในการคิด
คิดวิเคราะห์

๓.๓ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

๔. กิจกรรมการเรียนรู้

๔.๑ ขั้นตอนการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

๑) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ตามความสมัครใจโดยให้นักเรียนแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบภายในกลุ่มของตนเอง

๒) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาบทความของเลิศพงษ์ อุดมพงษ์ เรื่อง การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองในการส่งเสริมบทบาทของภาคพลเมืองในการเมืองระบบตัวแทน : แนวทางที่ยั่งยืนผ่านประสบการณ์จากต่างประเทศ (ประเทศเกาหลีใต้)

๓) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและสรุปบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศเกาหลีใต้ ข้อคิดจากบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศเกาหลีใต้ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

ชั่วโมงที่ ๒-๓

๑) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ตามความสมัครใจโดยให้นักเรียนแบ่งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบภายในกลุ่มของตนเอง

๒) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษกรณีสื่อที่ กรณีที่ ๑ กรณีการอัปปางของเรือเฟอร์รี่ของเกาหลีใต้ ที่ชื่อเซวอล ซึ่งจมลงระหว่างการเดินทางจาก กรุงโซลไปยังเกาะเซจูทั้งสาเหตุของการล่มของเรือความรับผิดชอบของกัปตันเรือ นายลีจุนเซ็ย (Lee Joon-seok) และผู้ช่วยกัปตันเรือ การปฏิบัติการและการกระจายคำสั่งของลูกเรือหลังเกิดอุบัติเหตุรวมทั้งการกู้ภัยที่ยังคงดำเนินอยู่ซึ่งพบศพผู้โดยสาร ๕๔ คน สูญหาย ๒๔๘ คน รอดชีวิต ๑๗๔ คน จากจำนวนผู้โดยสารและลูกเรือทั้งหมด ๔๗๖ คน ผู้เสียชีวิตและสูญหายส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมัธยมจากโรงเรียน Danwon High School ในเมืองอันซัน ซานกรุงโซลที่ไปทัศนศึกษา ถึง ๓๕๐ คน ร้อยเอกนายแพทย์ยงยุก มัยลาภ ได้เขียนเรื่องที่น่าสนใจประเด็นหนึ่งไว้ คือ การปฏิบัติของนักเรียนที่อยู่บนเรือ หลังจากมีคำสั่งจากลูกเรือไปยังผู้โดยสารเมื่อเกิดเหตุแล้วก็คือ “ให้นั่งอยู่กับที่ห้ามเคลื่อนไหวไปไหน ขณะที่เจ้าหน้าที่กำลังดำเนินการแก้ไขปัญหาอยู่นั่งอยู่กับที่ผู้โดยสารจำนวนมากก็ปฏิบัติตามคำสั่งนี้” จนกระทั่งเรือเอียงและจมลงแม้ว่าจะมีเวลาถึง ๒ ชั่วโมงกว่าก่อนที่เรือจะจมซึ่งผู้โดยสารน่าจะใช้เวลาเพียงพอที่จะสามารถช่วยเหลือตัวเองออกมาจากเรือได้ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวินัยของเด็ก ๆ นักเรียนที่ฟังคำสั่งของ “ผู้ใหญ่” และสะท้อนถึงความมีระเบียบวินัยของคนเกาหลีที่เชื่อฟังคำสั่งแม้ตนทราบดีว่าอันตรายใกล้ตัวเข้ามามากแล้ว แต่ครั้งนี้ “ผู้ใหญ่” คงประเมินสถานการณ์ผิดพลาดอย่างร้ายแรง มีรายงานว่าลูกเรือได้พยายามกระจายคำสั่งสละเรือในช่วงครึ่งชั่วโมงต่อมาหลังจากเกิดอุบัติเหตุแต่เข้าใจว่าคำสั่งนี้กระจายไปไม่ทั่วถึงและเชื่อว่าผู้โดยสารจำนวนมากโดยเฉพาะเด็ก ๆ ก็ยังคงนั่งอยู่กับที่ (ยงยุก มัยลาภ, ม.ป.ป.)

๓) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศเกาหลีใต้ ข้อคิดจากการศึกษกรณีสื่อที่ ๑ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind mapping) ลงในกระดาษชาร์ต

๔) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศเกาหลีใต้และสรุปข้อคิดจากการศึกษกรณีสื่อที่ ๑ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๕) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศเกาหลีใต้ ข้อคิดจากการศึกษกรณีสื่อที่ ๑ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

ชั่วโมงที่ ๔-๕

๑) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ตามความสมัครใจโดยให้นักเรียนแบ่งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบภายในกลุ่มของตนเอง

๒) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษกรณีสื่อที่ ๒ ประเด็นเรื่องของความรับผิดชอบ เห็นได้จากการลาออกและฆ่าตัวตายของข้าราชการ นักการเมืองในประเทศหลายคนทั้ง ๆ ที่อาจจะไม่เกี่ยวกับความผิดที่เกิดขึ้นโดยตรง แต่อยู่ในภาระหน้าที่ที่ดูแล เช่น การลาออกของนายกรัฐมนตรีนอง ฮง วอน เพื่อรับผิดชอบต่อการล่มของเรือเซลาออนและไม่สามารถช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่นายกรัฐมนตรีไม่ใช่คนขับเรือและไม่ใช่คนที่เข้าไปช่วยเหลือเดือนธันวาคม ๒๕๔๘ นายซูห์ จุนยง ผู้บัญชาการตำรวจเกาหลีใต้ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งเพื่อรับผิดชอบกรณีที่ตำรวจปราบปรามกลุ่มผู้ประท้วงจนถึงแก่ความตาย

กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดทีกลุ่มเกษตรกรที่มารวมตัวประท้วงเรื่องการเปิดเสรีข้าวในกรุงโซล จนเป็นเหตุให้มีชาวนาเสียชีวิต ๒ คนพร้อมกับขอโทษต่อกรณีดังกล่าว (เมธา มาสขาว, ๒๕๕๗) เดือนมีนาคม ๒๕๕๙ นายกรัฐมนตรีลี เซียน แห่งเกาหลีใต้ ประกาศลาออกจากตำแหน่งภายหลังจากที่เขาแอบไปร่วมตีกอล์ฟกับกลุ่มนักธุรกิจ ที่เมืองปูซานเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๙ แม้จะเป็นวันหยุดของเกาหลีใต้ แต่ก็ฟังไม่ขึ้น ในขณะที่ทั้งประเทศกำลังประสบปัญหาเนื่องจากการประท้วงของพนักงานรถไฟ (เมธา มาสขาว, ๒๕๕๗)

๓) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศเกาหลีใต้ ข้อคิดจากการศึกษากรณีนี้ที่ ๒ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind mapping) ลงในกระดาษชาร์ต

๔) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศเกาหลีใต้และสรุปข้อคิดจากการศึกษากรณีนี้ที่ ๒ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๕) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทบาทของการเป็นพลเมืองของประเทศเกาหลีใต้ ข้อคิดจากการศึกษากรณีนี้ที่ ๒ และแนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๔.๒ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) บทความของเลิศพงษ์ อุดมพงษ์ เรื่องการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองในการส่งเสริมบทบาทของภาคพลเมืองในการเมืองระบบตัวแทน : แนวทางที่ยั่งยืนผ่านประสบการณ์จากต่างประเทศ

๒) ห้องสมุด

๓) อินเทอร์เน็ต

๕. การประเมินผลการเรียนรู้

๕.๑ วิธีการประเมิน

๑) สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

๒) ตรวจการนำเสนอผลงาน

๕.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๑) แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

๒) แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

๕.๓ เกณฑ์การตัดสิน

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับดี ขึ้นไป

๖. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ

ในหลายประเทศมีการส่งเสริมเรื่องการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมือง ซึ่งแต่ละประเทศมีแนวคิดและประเด็นในการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยเอกสารนี้จะนำเสนอแนวคิด พร้อมทั้งประเด็นการปฏิบัติที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมด้านความเป็นพลเมือง โดยเนื้อหาหลักนำมาจากบทความของเสตีฟง์ อุดมพงศ์ เรื่อง การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship Education) ในการส่งเสริมบทบาทของภาคพลเมืองในการเมืองระบบตัวแทน : แนวทางที่ยั่งยืนผ่านประสบการณ์จากต่างประเทศ (๒๕๕๘) ซึ่งมีประเทศที่น่าสนใจดังนี้

ประเทศญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่อยู่ในทวีปเอเชียมีรูปแบบของรัฐเป็นรัฐเดี่ยวและปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาเมืองค้พระจักรพรรดิหรือกษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำในการบริหารประเทศเช่นเดียวกับประเทศไทย (ชานาญ จันทรเรือง, ๒๕๕๔) ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ได้รับการจัดอันดับ ด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democracy Ranking) เป็นอันดับ ๒๐ ของโลก (แคมป์เบลล์ และคณะ Campbell et.al., ๒๐๑๓) นับเป็นประเทศประชาธิปไตยในฝั่งเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้รับการประเมินอยู่ในอันดับต้น ๆ ของโลก

การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองในประเทศญี่ปุ่น คือ การพัฒนาพลเมืองผู้ซึ่งจะสร้างสังคมประชาธิปไตยในอนาคต ซึ่งประชาธิปไตยมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ความเป็นพลเมืองมีทั้งรูปแบบเสรีนิยมและรัฐนิยม จึงมีความหลากหลายและความยากที่จะนิยามคำนี้ให้มีความหมายที่ครอบคลุมได้ในระดับนโยบายเรื่องการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองนั้นอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงหลัก ๖ กระทรวง คือ กระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการ และกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ กีฬาและเทคโนโลยี

โดยที่รัฐบาลมีการกำหนดแผนนโยบายการพัฒนาเด็กและเยาวชนขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ โดยได้กล่าวถึงหลักการสำคัญ ๔ ข้อ สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองของญี่ปุ่น ประกอบด้วย

- ๑) สนับสนุนความเป็นอิสระทางสังคม
- ๒) สนับสนุนให้ได้รับประสบการณ์ตามความต้องการของแต่ละบุคคล
- ๓) ปรับเปลี่ยนมุมมองของเยาวชนในฐานะสมาชิกที่กระตือรือร้นของสังคม
- ๔) กระตุ้นให้เกิดบรรยากาศที่เป็นอิสระและมีการอภิปรายได้อย่างเปิดกว้างในสังคม

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ มีการปฏิรูปพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐานของญี่ปุ่น ซึ่งนับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ที่ยังไม่เคยมีการปฏิรูป แต่หลักการที่สำคัญประการหนึ่งที่ยังคงไว้อยู่ในพระราชบัญญัติโดยที่มิได้มีการเปลี่ยนแปลง มีใจความสำคัญในวรรคแรกว่า เป้าหมายของการศึกษาที่สำคัญ คือ การศึกษาจะก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพโดยสมบูรณ์ พยายามอย่างหนักในการสั่งสอนขัดเกลาบุคคล มีจิตใจที่สดใสร่างกายที่สมบูรณ์เป็นผู้ซึ่งรักในความถูกต้องและความยุติธรรม เคารพในคุณค่าของตนเอง เคารพผู้ใช้แรงงาน มีความตระหนักต่อความสำคัญกับชีวิตอย่างลึกซึ้ง ซึมซับจิตวิญญาณที่เป็นอิสระในฐานะเป็นผู้สร้างสันติภาพแห่งรัฐและสังคม ซึ่งเป้าหมายที่กำหนดขึ้นนั้น เป็นประเด็นสำคัญที่จะสนับสนุนให้ประชาชนเป็นพลเมืองอย่างแท้จริง

มีการส่งเสริมเรื่องจิตสาธารณะ ซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมอย่างอิสระในการสร้างสังคมพร้อมทั้งการพัฒนาทัศนคติที่มีต่อความต้องการการรับผิดชอบต่อการเติบโตของสังคม ซึ่งปัจจุบันทำให้ประชาชนในประเทศมีจิตสาธารณะ สามารถเห็นได้ในหลาย ๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น

การศึกษาความเป็นพลเมืองถูกบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา เนื้อหาวิชาพลเมืองเป็นศูนย์กลางของการสร้างความเป็นพลเมือง โดยอาศัยฐานของการตระหนักในประชาธิปไตยและความรู้ความเข้าใจในสิทธิมนุษยชน และความหมายและแนวคิดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ “สร้างความเชื่อมโยงกับครอบครัวและชุมชน สร้างให้นักเรียนมีความตระหนักว่ามนุษย์เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของสังคม สร้างให้นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องส่วนตัวและสังคมความมีศักดิ์ศรีของตนเองในระบบครอบครัวแบบร่วมสมัย ความเท่าเทียมทางเพศ และสร้างให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของแบบแผนประเพณีของชีวิตในสังคม การรักษาขนบธรรมเนียมและความสำนึกรับผิดชอบต่อของแต่ละบุคคล”

ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองในประเทศญี่ปุ่น

สำหรับประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้ง แต่ทุกครั้งมีความรุนแรงและสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก แต่จากความยากลำบากจากสิ่งที่เกิดขึ้นก็ได้เกิดสิ่งที่น่าสนใจจากพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นพลเมือง ทั้งในส่วนของความรับผิดชอบต่อสังคม จิตสาธารณะ ความมีวินัย และอื่น ๆ โดยจะนำเสนอเป็นเรื่องราวสั้น ๆ เพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้ โดยเนื้อหา นำมาจากบทความเรื่อง “เรื่องราวดี ๆ ของคนญี่ปุ่นยามภาวะฉุกเฉิน” (“เรื่องราวดี ๆ”, ๒๕๕๔)

กรณีที่ ๑ ที่สวนสนุกแห่งหนึ่ง เกิดเหตุการณ์ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่สามารถออกไปข้างนอกได้ และทางร้านขายของก็ได้เอาขนมมาแจกนักท่องเที่ยว มีนักเรียนชั้นมัธยมปลายหญิงกลุ่มหนึ่งไปเอามาเป็นจำนวนมาก ซึ่งมากเกินกว่าที่จะบริโภคหมด ข้าพเจ้ารู้สึกทันทีว่า “ทำไมเอาไปเยอะ” แต่วินาทีต่อมากลายเป็นความรู้สึกตื่นตันใจ เพราะ “เด็กกลุ่มนั้นเอาขนมไปให้เด็ก ๆ ซึ่งพ่อแม่ไม่สามารถไปเอาเองได้ เนื่องจากต้องอยู่ดูแลลูก

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความเอื้อเฟื้อ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

กรณีที่ ๒ ในซูเปอร์มาร์เก็ตแห่งหนึ่ง มีของตกระเกะระกะเต็มพื้นเพราะแรงแผ่นดินไหว แต่คนที่เข้าไปซื้อของได้ช่วยกันเก็บของขึ้นไว้บนชั้น แล้วก็หยิบส่วนที่ตนอยากซื้อไปต่อคิวจ่ายเงิน

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย การช่วยเหลือซึ่งกันและกันและมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

กรณีที่ ๓ ในจังหวัดจิบะเกิดแผ่นดินไหวบ้านเรือนพังเสียหาย คุณลุงคนหนึ่งที่อยู่ก็ได้เปรยออกมาว่า ต่อจากนี้ไปจะเป็นอย่างไร เด็กหนุ่ม ม.ปลาย ก็ตอบกลับไปว่า “ไม่เป็นไรครับ ไม่ต้องห่วง ต่อจากนี้ไปเมื่อเป็นผู้ใหญ่ พวกผมจะทำให้มันกลับมาเหมือนเดิมแน่นอน

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนบ้านเกิด มีความคิดที่จะสร้างชุมชนบ้านเกิดกลับมาให้เหมือนเดิม ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

กรณีที่ ๔ หลังจากเกิดเหตุการณ์สึนามิครั้งใหญ่ อาคารบ้านเรือนพังเสียหาย ประชาชนไม่มีที่อยู่อาศัย และอาหารไม่เพียงพอต่อการบริโภค มีการแจกจ่ายอาหาร ประชาชนไม่มีการแย่งอาหารกัน ประชาชนต่อแถวเพื่อรับอาหารอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ตั้งอยู่ทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลี มีระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีประมุขของประเทศ คือ ประธานาธิบดี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ให้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และมีนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา(กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๖) เกาหลีใต้เป็นประเทศในเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democracy Ranking) ติด ๑ ใน ๓๐ ของโลก โดยได้เป็นอันดับ ๒๖ จากการประเมินปี คศ. ๒๐๑๓ (แคมป์เบลล์และคณะ Campbell et.al., ๒๐๑๓) อาจกล่าวได้ว่า ประเทศเกาหลีใต้มีพัฒนาการของความเป็นประชาธิปไตยดีขึ้นมาเป็นลำดับ ทั้งความก้าวหน้าในด้านระบบการเลือกตั้งและความเจริญทางวัฒนธรรม ดัชนีความเป็นประชาธิปไตยขยับเพิ่มขึ้นทุกปี มีคะแนนสูงในทุกด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสิทธิทางการเมืองและด้านเสรีภาพของพลเมือง จนได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์เต็มใบ ในด้านการพัฒนาเยาวชนด้านการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองนั้นมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดค่านิยม/สิ่งที่ดีงามพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบของทักษะชีวิต ๔ ด้าน ด้านละ ๕ ลักษณะย่อย ได้แก่

๑) การใช้ชีวิตส่วนตัว : การเคารพตนเอง ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความเป็นอิสระ และการยับยั้งชั่งใจ

๒) การใช้ชีวิตร่วมกันในครอบครัว เพื่อนบ้าน และโรงเรียน : การปฏิบัติตนตามศาสนา การปฏิบัติหน้าที่ของลูกต่อพ่อแม่ จรรยาบรรณการอยู่ร่วมกัน และความรักต่อโรงเรียนและบ้านเกิด

๓) การใช้ชีวิตในสังคม : การปฏิบัติตนตามกฎหมายการสนใจต่อผู้อื่นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความยุติธรรม และการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ

๔) การใช้ชีวิตในระดับชาติและชาติพันธุ์ : ความรักในรัฐความรักในชาติ การมีจิตใจที่มั่นคง มีสติสัมปชัญญะ การสร้างความสันติภายหลัง การแบ่งแยกและความรักในมนุษยชาติ

ลักษณะสำคัญ ๔ ประการนี้ ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ในระดับชั้นประถมศึกษา และยังส่งเสริมการปลูกฝังทักษะการคิดและการตัดสินใจเชิงจริยธรรม (moral thinking and judgment) หรือทักษะที่จำเป็นต่อการแก้ไขเชิงจริยธรรมในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องและมีเหตุผล

โดยสรุป แนวคิดสำหรับการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของเกาหลีใต้ หมายถึง การฝึกฝนความสามารถในการคิดตัดสินใจในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเมืองระดับชาติและท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นพลเมืองผู้ถืออำนาจอธิปไตย (sovereign citizen) และสำหรับการให้การศึกษาแก่เยาวชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จะให้ความสำคัญกับการฝึกฝนทักษะและสอนให้รู้บทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่มีความสำนึกรับผิดชอบ (responsible citizen)

วัฒนธรรมของคนเกาหลีใต้สอนให้คนมีระเบียบวินัย หากได้เคยสัมผัสหรือสังเกตคนเกาหลีใต้จะรับรู้ได้ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านการศึกษา กีฬา หรือการใช้ชีวิต และหากดูวิวัฒนาการของเกาหลีใต้นั้นประสบความสำเร็จในหลากหลายด้านในเวลาอันรวดเร็ว เพราะเกาหลีใต้สอนให้มีการตื่นตัวกับสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ มีการปลูกฝังความรักชาติ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน

ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

กรณีที่ ๑ กรณีการอัปปางของเรือเฟอร์รี่ของเกาหลีใต้ที่ชื่อเซวอลซึ่งจมลงระหว่างการเดินทางจากกรุงโซลไปยังเกาะเซจู ทั้งสาเหตุของการล่มของเรือความรับผิดชอบของกัปตันเรือนายลีจุนซ็ยัก (Lee Joon-seok) และผู้ช่วยกัปตันเรือการปฏิบัติการและการกระจายคำสั่งของลูกเรือหลังเกิดอุบัติเหตุรวมทั้งการกู้ภัยที่ยังคงดำเนินอยู่ซึ่งพบศพผู้โดยสาร ๕๔ คน สูญหาย ๒๔๘ คน รอดชีวิต ๑๗๔ คน จากจำนวนผู้โดยสารและลูกเรือทั้งหมด ๔๗๖ คน ผู้เสียชีวิตและสูญหายส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมัธยมจากโรงเรียน Danwon High School ในเมืองอันซัน ชานกรุงโซลที่ไปทัศนศึกษาถึง ๓๕๐ คน

ร้อยเอกนายแพทย์ยงยุกท มัยลาภ ได้เขียนเรื่องที่น่าสนใจประเด็นหนึ่งไว้ คือ การปฏิบัติของนักเรียนที่อยู่บนเรือ หลังจากมีคำสั่งจากลูกเรือไปยังผู้โดยสารเมื่อเกิดเหตุแล้วก็คือ “ให้นั่งอยู่กับที่ห้ามเคลื่อนไหวไปไหน ขณะที่เจ้าหน้าที่กำลังดำเนินการแก้ไขปัญหาที่อยู่อีกฝั่งผู้โดยสารจำนวนมากก็ปฏิบัติตามคำสั่งนี้” จนกระทั่งเรือเอียงและจมลงแม้ว่าจะมีเวลาถึง ๒ ชั่วโมงกว่าก่อนที่เรือจะจมซึ่งผู้โดยสารน่าจะมีเวลาเพียงพอที่จะสามารถช่วยเหลือตัวเองออกมาจากเรือได้ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวินัยของเด็ก ๆ นักเรียนที่ฟังคำสั่งของ “ผู้ใหญ่” และสะท้อนถึงความมีระเบียบวินัยของคนเกาหลีที่เชื่อฟังคำสั่งแม้ตนทราบดีว่าอันตรายใกล้ตัวเข้ามามากแล้ว แต่ครั้งนี้ “ผู้ใหญ่” คงประเมินสถานการณ์ผิดพลาดอย่างร้ายแรง มีรายงานว่าลูกเรือได้พยายามกระจายคำสั่งสละเรือในช่วงครึ่งชั่วโมงต่อมาหลังจากเกิดอุบัติเหตุแต่เข้าใจว่าคำสั่งนี้จะกระจายไปไม่ทั่วถึง และเชื่อว่าผู้โดยสารจำนวนมากโดยเฉพาะเด็ก ๆ ก็ยังคงนั่งอยู่กับที่ (ยงยุกท มัยลาภ, ม.ป.ป.)

กรณีที่ ๒ ประเด็นเรื่องของความรับผิดชอบ เห็นได้จากการลาออกและฆ่าตัวตายของข้าราชการนักรบเมืองในประเทศหลายคนทั้ง ๆ ที่อาจจะไม่เกี่ยวกับความผิดที่เกิดขึ้นโดยตรง แต่อยู่ในภาระหน้าที่ที่ดูแล เช่น การลาออกของนายกรัฐมนตรีนอง ฮง วอน เพื่อรับผิดชอบต่อการล่มของเรือเซวอลและไม่สามารถช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่นายกรัฐมนตรีนองฮงวอนไม่ใช่คนขับเรือและก็ไม่ใช่คนที่เข้าไปช่วยเหลือ

เดือนธันวาคม ๒๕๔๘ นายฮูห์ จุนย็ยง ผู้บัญชาการตำรวจเกาหลีใต้ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งเพื่อรับผิดชอบกรณีที่ตำรวจปราบปรามกลุ่มผู้ประท้วงจนถึงแก่ความตายกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจบุกตีกลุ่มเกษตรกรที่มารวมตัวประท้วงเรื่องการเปิดเสรีข้าวในกรุงโซล จนเป็นเหตุให้มีชาวนาเสียชีวิต ๒ คน พร้อมกับขอโทษต่อกรณีดังกล่าว (เมธา มาสขาว, ๒๕๕๗)

เดือนมีนาคม ๒๕๔๙ นายกรัฐมนตรีนอง ฮงวอน แห่งเกาหลีใต้ ประกาศลาออกจากตำแหน่งภายหลังจากที่เขาแอบไปร่วมตีกอล์ฟกับกลุ่มนักธุรกิจ ที่เมืองปูซานเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ แม้จะเป็นวันหยุดของเกาหลีใต้ แต่ก็ฟังไม่ขึ้น ในขณะที่ทั้งประเทศกำลังประสบปัญหาเนื่องจากการประท้วงของพนักงานรถไฟ (เมธา มาสขาว, ๒๕๕๗)

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

กลุ่ม.....ชั้น.....

ที่	ชื่อ-สกุล สมาชิกกลุ่ม	พฤติกรรม																รวม	
		ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การมีส่วนร่วม ในการอภิปราย					
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑		
๑																			
๒																			
๓																			
๔																			
๕																			
๖																			
๗																			
๘																			
๙																			
๑๐																			

เกณฑ์การให้คะแนน

- ดีมาก = ๔ ประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ ๙๐-๑๐๐% หรือปฏิบัติบ่อยครั้ง
 - ดี = ๓ ประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ ๗๐-๘๙% หรือปฏิบัติบางครั้ง
 - ปานกลาง = ๒ ประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ ๕๐-๖๙% หรือปฏิบัติครั้งเดียว
 - ปรับปรุง = ๑ ประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ ๕๐% หรือไม่ปฏิบัติเลย
- นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ในระดับดี ประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ ดี ๗๐-๘๙%

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
(.....)
...../...../.....

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

เรื่อง.....

สมาชิกกลุ่ม.....ชั้น.....

๑. ๒.

๓. ๔.

๕.

ที่	รายการประเมิน	ผู้ประเมิน			รวม	เกณฑ์การประเมิน
		ตนเอง	เพื่อน	ครู		
๑	เนื้อหา (๔ คะแนน)					คะแนน ๔ : มีครบทุกข้อ คะแนน ๓ : มี ๓ ข้อ ขาด ๑ ข้อ คะแนน ๒ : มี ๒ ข้อ ขาด ๒ ข้อ คะแนน ๑ : มี ๑ ข้อ ขาด ๓ ข้อ
	๑. เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์					
	๒. เนื้อหาถูกต้อง					
	๓. เนื้อหาต่อเนื่อง					
	๔. มีการค้นคว้าเพิ่มเติม					
๒	กระบวนการทำงาน (๒ คะแนน)					คะแนน ๒ : มีครบทุกข้อ คะแนน ๑ : มี ไม่ครบ ๔ ข้อ คะแนน ๐ : ไม่ปรากฏกระบวนการทำงานที่ชัดเจน
	๑. มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ					
	๒. การปฏิบัติตามแผน					
	๓. ติดตามประเมินผล					
	๔. การปรับปรุงพัฒนางาน					
๓	การนำเสนอ (๒ คะแนน)					คะแนน ๒ : มีครบทุกข้อ คะแนน ๑.๕ : มี ๓ ข้อ ขาด ๑ ข้อ คะแนน ๑ : มี ๒ ข้อ ขาด ๒ ข้อ คะแนน ๐.๕ : มี ๑ ข้อขาด ๓ ข้อ
	๑. การใช้สำนวนภาษาดีถูกต้อง					
	๒. การสะกดคำและไวยากรณ์ถูกต้อง					
	๓. รูปแบบน่าสนใจ					
	๔. ความสวยงาม					
๔	คุณธรรม (๒ คะแนน)					คะแนน ๒ : มีครบทุกข้อ คะแนน ๑.๕ : มี ๓ ข้อ ขาด ๑ ข้อ คะแนน ๑ : มี ๒ ข้อ ขาด ๒ ข้อ คะแนน ๐.๕ : มี ๑ ข้อ ขาด ๓ ข้อ
	๑. ตรงต่อเวลา					
	๒. ซื่อสัตย์					
	๓. ความกระตือรือร้น					
	๔. ความมีน้ำใจ					
รวม						คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน
เฉลี่ย						

เกณฑ์การประเมิน

๘-๑๐	๖-๗	๔-๕	๒-๓	๐-๑
ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ต้องปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม ใฝ่เรียนรู้

ที่	ชื่อ-สกุล	แสวงหาข้อมูล จากแหล่ง การเรียนรู้ต่างๆ			มีการจดบันทึก ความรู้ อย่างเป็นระบบ			สรุปความรู้ ได้อย่างมีเหตุผล			รวม คะแนน	สรุป	
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๙	ผ	มผ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนน ๗-๙ คะแนน
ดี	ได้คะแนน ๕-๖ คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนน ๓-๔ คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนน ๑-๒ คะแนน

หมายเหตุ นักเรียนผ่านระดับ ดี ขึ้นไปถือว่าผ่าน

สำนักงาน ป.ป.ช.

4

พลเมืองกับความ
รับผิดชอบต่อสังคม